

עת"א 32623/09/16 - א' א' נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 32623-09-16 א' (אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים

בפני	כבוד השופט יוסף בן-חמו
העותר	א' א'
נגד	
המשיבים	1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים 2. מדינת ישראל

החלטה

בפני עתירת אסיר נגד ההחלטה שלא לשלבו בסבב חופשות.

נימוקי העתירה :

- העותר ריצה 8 שנים מתוך 13 שנות מאסר שנגזרו עליו.
- העותר שיתף פעולה באופן חיובי עם גורמי שב"ס לאורך כל תקופת מאסרו.
- כל גורמי שב"ס ממליצים כי יש מקום לשקול בחיוב את שינוי סיווגו של האסיר לצורך הוצאתו לחופשה, לאחר שהתרשמו שהעותר עבר תהליך חיובי, נמנע ממעורבות שלילית, תפקודו יציב והוא פיתח תובנות חדשות, לוקח אחריות על מעשיו ומבין את חומרתם. בחודשים הקרובים זכאי העותר לכך שעניינו יובא בפני וועדת השחרורים, עם סיום ריצוי 2/3 מתקופת מאסרו.
- בסעיף 17 לעתירה מלין העותר גם על כך שאין הוא מקבל את הטיפול הרפואי לו הוא זקוק. העותר טען כי הוא זקוק לטיפול רפואי ולניתוחים "ניתוח בקע" ו"ניתוח באחת מעיניו".

כתב תשובה :

- העותר נשפט לעונש מאסר של 13 שנה לאחר שהורשע בעבירה של הריגת בן זוגה של חברתו לחיים ותקיפת חברתו (עותק של גזר הדין צורף לכתב התשובה). העותר, בהיותו "אסיר אלמ"ב" (ולא בעל "פרפיל אלמ"ב" בלבד, כטענת בא כוחו) מסווג בקטגוריה א' - דהיינו, הוא משתייך לקבוצת האסירים שאינם זכאים להשתלב בסבב

חופשות, כפי שקובעת "פקודת החופשות" (פרק ו' סימן נו'1) לפיה לא תאושר חופשה לאסיר אלמ"ב שנדון על עבירות של אלימות במשפחה, אלא אם ניתנה לגביו המלצה של וועדת אלמ"ב.

וועדת אלמ"ב אשר דנה בעניינו של העותר, לא המליצה על הוצאתו לחופשה לאחר שהתרשמה שהעותר זקוק להעמקה משמעותית בטיפול בתחום אלימות זוגית לצורך הפחתה במסוכנותו וכי טרם עבר טיפול שיכול להצביע על שינוי מחשבתי, התנהגותי ורגשי.

ההחלטה המנהלית, בהיותה מבוססת על עצת הגורם המקצועי אשר הוא אמון על הערכת המסוכנות ומתן המלצה בעניינם של אסירי אלמ"ב, הינה החלטה סבירה שאיננה מצדיקה התערבות שיפוטית.

באשר לבעיות הרפואיות:

לעותר נקבע תור לניתוח בעינו בבית החולים פוריה ליום 25/9/16 והוא אף הובא לבית החולים, אולם הרופא המנתח סירב לבצע את הניתוח והפנה את העותר לביצוע בדיקת עיניים עדכנית שלאחריה ייקבע תור חדש.

באשר ל"בקע", הרופא המטפל קבע כי אין סימנים לכליאת הבקע ועל כן אין מדובר בבעיה רפואית המצריכה "ניתוח דחוף". נעשתה פנייה לבית החולים והמשיבים ממתינים למועד שאמור להיקבע על ידי "המרכז לזימון תורים" בבית החולים.

ב"כ העותר טען בדיון כי העותר פנה בעניין בעייתו הרפואית לפני זמן רב. פניותיו של העותר לקביעת תור לניתוח בקע נענו שוב ושוב בתשובה כי עדיין לא נקבע תור.

לגבי הניתוח בעין, ישנה המלצה רפואית מלפני כשנתיים לביצוע ניתוח, אך היתה השתהות רבה בטיפול מצד שב"ס. נקבע לעותר תור לניתוח רק בעקבות הגשת העתירה, אך כשהגיע העותר לבית החולים התברר שחלף זמן רב מאוד מאז הבדיקות שנעשו לעותר לצורך הניתוח ועל כן, יש צורך בביצוע אותן בדיקות שוב.

לעניין החופשות, האסיר משולב כיום כאסיר עבודה, עבר מס' קבוצות טיפוליות, שליטה בכעסים, שיחות פרטניות. הוא מוכן להירתם לכל טיפול שיידרש. כמו כן, השתלב וסיים מס' קורסים בתוך כותלי בית הסוהר.

במהלך הדיון טענה ב"כ המשיבים כי לא ידועה לה סיבת ההוראה של הרופא המנתח לביצוע בדיקות נוספות, האם משום שחלף של שנה מאז נעשו בדיקות אלה, או האם משום שיש צורך בבדיקות נוספות. ב"כ המשיבים הודיעה כי תערוך בירור עם גורמי הרפואה בשב"ס, ותודיע דבר לבית המשפט, אולם עד למועד כתיבת החלטה זו, לא הוגשה כל הודעה לתיק בית המשפט.

על כן, ניתן לקבוע שטענתו של העותר בעניין הסיבה לדחיית הניתוח בעין, לא נסתרה.

דין :

חופשות :

האסיר מסווג כאסיר אלמ"ב בשל העבירות החמורות בהן הורשע, לאחר שמיעת ראיות, כמפורט בגזר הדין.

בגזר הדין צוין כי לחובתו של האסיר 18 הרשעות קודמות, בין היתר, בעבירות של פציעה, עבירות סמים ועוד.

כידוע, הגדרת המונח של "בן משפחה" לצורך שקילת האפשרות להוצאת אסיר הינה הגדרה רחבה. ראה, בין היתר, רע"ב 4498/16 פלוני נ' שב"ס, החלטת כב' השופט זילברטל מיום 28/8/16 (ההחלטה שם התייחסה להגדרת "בן משפחה" בהקשר של עבירות מין שביצע האסיר שם).

על פי הוראות "פקנ"צ החופשות", הוצאת אסיר אלמ"ב לחופשה, מותנית בהמלצת וועדת אלמ"ב.

הערכה מקצועית לגבי מסוכנות אסיר הנשענת על מכלול נתונים, נתונה לגורם המקצועי הממליץ ולרשות המוסמכת המחליטה. בית המשפט לא יתערב בהחלטות אלה, אלא אם התרחשה סטייה בולטת מאמות מידה של שיקול דעת סביר [רע"ב 603/16 זוזוליה נ' מ"י (השופט מלצר), רע"ב 4581/04 שבקייה נ' שב"ס].

וועדת אלמ"ב מציינת כי נעשו ונעשים מאמצים לשילובו של האסיר לטיפול ייעודי בתחום "אלימות זוגית", אך נראה כי האסיר אינו פנוי לכך בשלב זה. עמדתו של האסיר לפיה הוא לא אמור להיות מסווג כ"אסיר אלמ"ב" מעלה ספק באשר להבנתו לגבי הצורך בטיפול בתחום אלימות זוגית.

חברי הוועדה מנמקים את הצורך בהגדרתו של העותר כאסיר אלמ"ב, מעבר לעובדה שמדובר בהגדרה המעוגנת בהוראות החוק (ראה חוות דעת אלמ"ב).

חברי הוועדה סבורים כי האסיר זקוק לטיפול משמעותי סביב הנושא הזוגי, בדגש על פרידה רגשית מבת זוג והתמודדות עם מצבי תסכול וקנאה. האסיר נמנע מלשתף בנושאים אלה את גורמי הטיפול ובכך הוא חוסם את האפשרות לבחינת המניעים הרגשיים להתנהגותו האלימה. הרושם הוא כי האסיר אינו מצליח להתקדם בטיפול מעבר להבנה הבסיסית כי בחירתו באלימות באירוע העבירה היתה באחריותו. יכולותיו נמוכות ולא חלה התקדמות משמעותית בכל הנוגע להבנת המניעים לביצוע העבירה.

וועדת אלמ"ב איננה ממליצה על יציאה לחופשה בשלב זה על רקע ההערכה כי קיים פוטנציאל גבוה לסיכון ומסוכנות מצד האסיר כלפי סביבתו.

חוות הדעת מנומקת וכוללת מכלול שיקולים. ההחלטה המנהלית המבוססת על חוות הדעת הינה סבירה ואין מקום להתערב בה. על כן, אני דוחה את העתירה לעניין החופשות.

באשר לטיפול הרפואי, אין צורך לומר את המובן מאילו כי אסיר זכאי לקבלת טיפול רפואי הדרוש לו. עצם פנייתו של אסיר אין בה כדי לשלול את זכויות היסוד המוקנות לכל אדם, שכן זכויות היסוד של האדם "שורדות" גם בין חומות בית הסוהר ונתונות לאסיר, אף בתוך תא כלאו.

קביעת הדחיפות בטיפול הרפואי תלויה, בין היתר, בחומרת המחלה וסכנתה לבריאותו של האסיר. כמו כן, נלקחים בחשבון שיקולים אחרים, כגון זמינות הטיפול הרפואי וכו'.

במקרה דנן, המשיבה איננה חולקת על כך כי יש צורך בביצוע שני ניתוחים. טענת המשיבה היא כי המניעה לטיפול איננה ממנה, משום שמדובר בהחלטות של הרופא המנתח (ניתוח עין) שהחליט על הצורך בבדיקות נוספות.

העותר טען כי הסיבה שהניתוח לא בוצע איננה בשל הצורך בבדיקות נוספות אלא בבדיקות חוזרות, משום שחלפה תקופה של שנה מאז הבדיקות הקודמות. כאמור, טענתו זו של העותר לא נסתרה.

ניתן לצפות מגורמי שב"ס כי יהיו ערים לכך שלבדיקות מקדימות לקראת ניתוח יש "זמן תפוגה" וכי ידאגו לביצוע בדיקות מקדימות לקראת ניתוח, כך שתוצאות הבדיקות יהיו תקפות, כך גם במקרה שהמועד המקורי של הניתוח נדחה שלא ביוזמת שב"ס.

העותר טוען כי ההחלטה בדבר הצורך בניתוח היתה לפני כשנתיים. נראה כי מדובר בפרק זמן ארוך, גם כאשר מדובר בניתוחים ש"אינם דחופים".

אמנם אין לשב"ס שליטה לגבי קביעת מועד לניתוח בבית החולים, אך יש לשב"ס את האמצעים והכלים לדאוג לפחות שהאסיר יגיע "מוכן" לניתוח כשהוא מצויד עם מסמכים רפואיים רלוונטיים כולל בדיקות ברות תוקף, שהן תנאי לביצוע הניתוח.

באשר לניתוח הבקע, מציינת ב"כ המשיבים כי נעשתה פנייה ל"מרכז לזימון תורים" והאסיר נמצא ברשימת ההמתנה.

בהתחשב בכך שההמלצה לניתוח הינה רק מחודש 6/16 ומאחר ואין מדובר בניתוח דחוף, אני סבור שהמענה שקיבל האסיר בעניין זה הינו סביר.

סוף דבר, העתירה בעניין החופשות נדחית בזה. העתירה בעניין הטיפול הרפואי, מתקבלת באופן חלקי לעניין הניתוח בעין.

ניתן בזה צו המורה לשב"ס לוודא כי לקראת מועד הניתוח בעין יהיו בידי העותר בדיקות מעודכנות ותקפות וכן המסמכים הרפואיים הדרושים, על מנת שניתן יהא לבצע את הניתוח.

שב"ס יפנה בבקשה ל"מרכז לקביעת תורים" בבקשה להקדים את מועד הניתוח ככל האפשר, בהתחשב בכך שכבר נקבע מועד והניתוח לא בוצע רק בשל כך שפג תוקפן של הבדיקות הרפואיות המקדימות.

ניתנה היום, כ"ג תשרי תשע"ז, 25 אוקטובר 2016, בהעדר הצדדים.

